

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2692,Wyklad-Pawla-Szulca-Cud-Lubelski-w-1949-r-reakcje-na-Pomorzu-Zachodnim-Szczecin-.html>
09.04.2026, 01:34

Wykład Pawła Szulca „Cud Lubelski w 1949 r. - reakcje na Pomorzu Zachodnim” - Szczecin, 3 grudnia 2008 r.

3 lipca 1949 roku, w niedzielę, jedna z sióstr zakonnych modlących się przed obrazem Matki Boskiej w katedrze lubelskiej, zauważyła na obrazie łzy. Zjawisko to zinterpretowane zostało zarówno przez nią, jak i przez pozostałych wiernych przebywających wówczas w świątyni, jako cud. Wieść o niezwykłym zjawisku zaczęła rozchodzić się z szybkością błyskawicy. Ogarnęła nie tylko Lublin i okolice, ale w ciągu kilku dni dotarła do wszystkich zakątków kraju. Z całej Polski do lubelskiej katedry zaczęły ścigać prawdziwe rzesze wiernych, chcących na własne oczy przekonać się o cudzie. Władza nie mogła nie zareagować. Właśnie Kościół, po zlikwidowaniu podziemia niepodległościowego, rozprawieniu się z PSL i wewnętrzną opozycją, pozostał dla komunistów jedynym realnym zagrożeniem. Wszelkie cuda były zdecydowanie nie po myśli rządzących. Rozpoczęto ogólnopolską, zakrojoną na olbrzymią skalę akcję propagandową. Organizatorami cudu obwołano „reakcyjny kler” czy, jak ich inaczej nazywano, „reakcjonistów w sutannach”, „rozbijaczy jedności narodu” bądź „wichrzycieli”. Epitety posypały się także w kierunku tych, co uwierzyli w cud – określano ich w prasie mianem „przybyszów ze wsi”, „dewotek”, czy „ciemnej masy”. Następnym etapem akcji władz były organizowane w całym kraju spotkania, masówki i wiece, mające demaskować rzekomy cud. Kiedy zorientowano się, że akcja propagandowa przynosi umiarkowane efekty, zdecydowano się na masowe aresztowania wiernych koczujących pod świątynią. Dopiero nakaz zamknięcia katedry spowodował zmniejszenie zainteresowania cudem.

Sprawa „cudu lubelskiego” w wyraźny sposób pokazała władzy, jaką siłą dysponuje Kościół. Uświadomiła rządzącym, że walka o „rząd dusz” nie jest zakończona i będzie wymagać wiele pracy. Analiza wypowiedzi, opinii i głosów społeczeństwa, skrzętnie odnotowywanych przez władze partyjne i Urząd Bezpieczeństwa, daje obraz tego, jak wyglądało faktyczne poparcie społeczeństwa dla komunistycznej władzy.

Szczecin, Klub XIII Muz, pl. Żołnierza Polskiego 2
3 grudnia 2008 r.